

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการค้าของเก่า ตามพระราชบัญญัติควบคุม การขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474¹

วชิราภรณ์ เกษร²

ในระบบทุนนิยมนั้น การผลิตสินค้าและบริการจึงเป็นแบบระบบโรงงานเพื่อให้การผลิตสินค้าและบริการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและสามารถผลิตได้เป็นจำนวนมากในระยะเวลาสั้น ๆ ต่อมาเมื่อเศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้น นายทุนได้ขยายโรงงานผลิตสินค้าและบริการและมีการนำเข้าเครื่องจักรกลมาใช้เพื่อทุ่นแรงและเพิ่มกำลังการผลิต ทำให้มีการนำเข้าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรกล ตลอดจนวัสดุต่าง ๆ จากต่างประเทศเพื่อนำมาผลิตสินค้าและบริการให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในประเทศและเพื่อให้เพียงพอกับการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ การขยายโรงงานและการนำเข้าวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ จึงก่อให้เกิดสิ่งของเหลือใช้ทั้งจากกระบวนการผลิตสินค้าและบริการและจากการบริโภคสินค้าของประชาชนในประเทศ ต่อมาได้มีการนำสิ่งของที่ใช้แล้ว สิ่งของเหลือใช้ หรือขยะมูลฝอย มาตัดแปลงแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ เรียกว่า สินค้าแฮนด์เมด หรือสินค้าวินเทจ รวมทั้งมีการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ใหม่หรือที่เรียกว่าการ “รีไซเคิล” นำไปสู่ช่องทางธุรกิจซื้อขายสินค้ามือสองหรือการค้าของเก่าขึ้น แต่การซื้อขายสินค้ามือสองก็ไม่สามารถทำให้ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้และก่อให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้เนื่องจากนายทุนได้เข้ามาร่วมธุรกิจซื้อขายของเก่านี้ด้วย เช่น มีการตั้งโรงงานรับซื้อของเก่าขนาดใหญ่ที่มีศักยภาพในการคัดแยก รีไซเคิล ทำความสะอาด ตลอดจนกระบวนการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กไม่สามารถเติบโตได้

เมื่อปัญหาความเหลื่อมล้ำไม่สามารถแก้ไขได้ จึงก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นในสังคม เช่น การลักทรัพย์ การชิงทรัพย์ การวิ่งราวทรัพย์ เป็นต้น และผู้กระทำความผิดได้นำทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำผิดมาขายให้กับร้านค้าของเก่าซึ่งโดยปกติร้านค้าของเก่าจะรับซื้อของเก่าในราคาถูกอยู่แล้ว และเมื่อเป็นการซื้อขายทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดก็จะทำให้ผู้ประกอบการร้านค้าของเก่าสามารถต่อรองราคาให้ถูกลงไปอีกได้อีกและนำทรัพย์สินนั้นไปขายต่อในราคาแพง ทำให้ผู้ประกอบการร้านค้าของเก่ามีผลกำไรจากการซื้อขายของผิดกฎหมาย ประกอบกับในอดีตไม่มีการควบคุมการประกอบอาชีพค้าของเก่าจากรัฐ ทำให้ร้านค้าของเก่ากลายเป็นแหล่งระบายสินค้าผิดกฎหมายหรือแหล่งรับซื้อของโจรซึ่งเป็นปัญหาอาชญากรรมทำให้ประชาชนไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการค้าของเก่า ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. มัลลิกา พินิจจันทร์ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สกลี สิริพิฑูร และรองศาสตราจารย์กัทร กำประเสริฐ

²นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ในเวลาต่อมาจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการประกอบอาชีพค้ำของเก่าให้อยู่ภายใต้กฎหมายและให้รัฐสามารถควบคุมและตรวจสอบได้ ซึ่งในพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 ได้บัญญัติถึงหลักเกณฑ์การขออนุญาตประกอบอาชีพค้ำของเก่าไว้โดยกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอใบอนุญาตประกอบอาชีพค้ำของเก่า การโอนใบอนุญาต ค่าธรรมเนียม ตลอดจนบทกำหนดโทษกรณีฝ่าฝืนประกอบอาชีพค้ำของเก่าโดยไม่มีใบอนุญาต แต่เนื่องด้วยพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 คราขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2474 และได้มีการปรับปรุงแก้ไขครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. 2535 บทบัญญัติต่าง ๆ จึงไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ จึงยังไม่ได้รับการแก้ไขไปด้วย

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 แล้วจะเห็นได้ว่า บทบัญญัติบางมาตรากระทบต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งสิทธิในเนื้อตัวร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน และสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้รับรองและคุ้มครองให้ และในส่วนของกรณีใด ๆ ที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ หรือเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ได้บัญญัติให้อำนาจให้กระทำโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายและต้องเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อเป็นการรักษาความมั่นคง หรือรักษาเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันที่เป็นธรรมเพื่อป้องกันการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค เพียงเท่าที่จำเป็น และต้องไม่เป็นการเลือกปฏิบัติ

ดังนั้น การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอใบอนุญาตประกอบอาชีพค้ำของเก่า การห้ามรับโอนใบอนุญาตประกอบอาชีพค้ำของเก่า และการกำหนดโทษทางอาญากับผู้ประกอบอาชีพค้ำของเก่าโดยไม่ได้รับอนุญาตจึงเป็นที่มาของการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายค้ำของเก่าตามพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประเด็นปัญหาลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตค้ำของเก่า ตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 40

พระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้ำของเก่า พุทธศักราช 2474 มาตรา 6 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ร้องขอตามความในมาตรา 5 เว้นแต่ผู้นั้นจะมีคุณสมบัติและพื้นความรู้ดังต่อไปนี้

- (1) มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- (2) มีความรู้หนังสือไทยพออ่านออกเขียนได้

(3) เป็นผู้ที่ไม่เคยมียศโทษาจำคุกตามกฎหมายลักษณะอาญา ภาค 2 ส่วนที่ 5 หมวดที่ 5 หมวดที่ 6 หมวดที่ 7 หมวดที่ 8 และส่วนที่ 9 หมวดที่ 1 หมวดที่ 2 หมวดที่ 3 หมวดที่ 4 หมวดที่ 5 และหมวดที่ 6”

ในมาตรา 6 กฎหมายบัญญัติถึงลักษณะต้องห้ามของผู้ขอใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าว่า ต้องไม่เป็นผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกในความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับดวงตราแสตมป์และตั๋ว ความผิดเกี่ยวกับเอกสาร ความผิดเกี่ยวกับการค้า ความผิดฐานลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ถูโก่ง ยักยอกทรัพย์ และรับของโจร ซึ่งการกำหนดลักษณะต้องห้ามดังกล่าว มีขึ้นเพื่อกำหนดมาตรฐานในการควบคุม ตรวจสอบการประกอบอาชีพค้าของเก่าเพื่อป้องกันไม่ให้เกิด ปัญหาการรับซื้อหรือขายของโจรซึ่งเป็นการระบุนความผิดเป็นประเภทกว้าง ๆ มิได้ระบุโดยชัดเจนถึง พฤติการณ์ในการกระทำความผิด ฐานความผิด ระยะเวลาที่ผู้ที่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวถูกต้องห้ามมิให้ ได้รับใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าเป็นระยะเวลาเท่าใด และระยะเวลาดังกล่าวจะสิ้นสุดลงเมื่อใด อีกทั้งไม่ได้ระบุถึงความหนักเบาของการกระทำ ทำให้บุคคลที่เคยต้องโทษจำคุกในความผิดดังกล่าวในฐานะ ความผิดที่เป็นโทษที่ไม่ร้ายแรงหรือเป็นลหุโทษ ไม่สามารถขอใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าได้ ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการบัญญัติกฎหมายที่เป็นการเพิ่มภาระและจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดต่อหลักนิติธรรม³

ดังนั้น เมื่อนำกฎหมายมาตราดังกล่าวมาบังคับใช้จึงทำให้เห็นปัญหาของการกำหนดลักษณะ ต้องห้ามของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตค้าของเก่าที่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพของ ประชาชน ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

2. ปัญหาการโอนใบอนุญาตให้แก่ทายาทในฐานะผู้มีสิทธิรับมรดกและการสิ้นสุดของใบอนุญาต ค้าของเก่า ตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474

มาตรา 11 ได้บัญญัติกำหนดอายุของใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าไว้ให้มีอายุ 1 ปี โดยกำหนดให้ใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าสมบูรณ์เพียงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ยื่นขอใบอนุญาต ซึ่งเป็นการกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดใบอนุญาตไว้แต่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาเริ่มต้นของใบอนุญาต เมื่อใบอนุญาตถูกกำหนดไว้ให้มีอายุ 1 ปี จึงอนุมานได้ว่า ระยะเวลาเริ่มต้นของใบอนุญาตควรเริ่มตั้งแต่ เดือนมกราคมของปีนั้น ๆ เพราะเมื่อถึงกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ยื่นขอใบอนุญาต จะได้อายุใบอนุญาต 1 ปีพอดี ดังนั้น หากผู้ขออนุญาตต้องการให้การขอใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่า เป็นไปอย่างคุ้มค่างับค่าธรรมเนียมการค้าของเก่ารายปี จึงเป็นหน้าที่ของผู้ขอใบอนุญาตเองที่ต้องรีบ ดำเนินการขออนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าในเดือนมกราคมเพื่อให้ใบอนุญาตที่จะสมบูรณ์ถึงวันที่

³เปี่ยมสุข นาคทอง, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิของผู้เคยต้องโทษจำคุกในการรับราชการ: ศึกษากรณี ข้าราชการพลเรือนสามัญ,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาลัทธิธุรกิจบัณฑิต, 2556), หน้า 30, อ้างถึงใน ปรากฏพญ จงอนุรักษ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 32-33.

31 ธันวาคมของปีนั้นมีอายุครบ 1 ปี ตามที่กฎหมายกำหนด

ในประเด็นการโอนใบอนุญาตนั้น กฎหมายบัญญัติให้เป็นการเฉพาะตัวไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ไม่ว่าจะเป็นกรณีทางพาณิชย์หรือทางมรดก ซึ่งหากผู้ขออนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าเสียชีวิตลงในระหว่างที่กิจการค้าของเก่ายังดำเนินการอยู่ แต่กฎหมายบัญญัติให้ใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าไม่สามารถโอนได้แม้ในทางมรดกจะทำให้การดำเนินการค้าของเก่าต้องหยุดชะงักลง ทำให้ครอบครัวขาดรายได้ในการดำรงชีวิต และหากทายาทประสงค์จะประกอบกิจการต่อ ทายาทต้องไปดำเนินการยื่นคำร้องและจ่ายค่าธรรมเนียมรายปีเต็มจำนวนใหม่ เมื่อพิจารณาประกอบกับการที่กฎหมายกำหนดอายุใบอนุญาตให้มีอายุ 1 ปี โดยกำหนดให้ใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าสมบูรณ์เพียงวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ยื่นขออนุญาตแล้วนั้น หากเจ้ามรดกเสียชีวิตลงกลางปี การที่ทายาทไปดำเนินการขออนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าใหม่นั้นจะทำให้ทายาทได้ใบอนุญาตที่มีอายุไม่ครบ 1 ปี แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการค้าของเก่ารายปีเต็มจำนวน ซึ่งไม่เป็นธรรมกับทายาทผู้ประกอบการ

ดังนั้น เมื่อนำกฎหมายมาตราดังกล่าวมาบังคับใช้จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่เป็นธรรมกับผู้ขออนุญาตค้าของเก่า อีกทั้งยังเป็นการผลักภาระค่าใช้จ่ายให้กับผู้ประกอบการเกินสมควร ทำให้ผู้ประกอบการต้องรับภาระหนักเกินสมควรเมื่อคำนึงถึงสภาพการณ์ทางสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน

3. ปัญหาการกำหนดอัตราโทษกรณีประกอบกิจการค้าของเก่าโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474

การประกอบอาชีพค้าของเก่าเป็นการดำเนินการทางพาณิชย์ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่า การขออนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าจึงเป็นการกระทำทางปกครอง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบอนุญาตให้ ใบอนุญาตนั้นจะเป็นคำสั่งทางปกครองที่เป็นการให้ประโยชน์ กล่าวคือ สามารถประกอบอาชีพค้าของเก่าได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และในประเด็นของโทษทางอาญาและความรับผิดชอบในทางอาญานั้น มีทฤษฎีที่ได้วางหลักสำคัญไว้ว่า บุคคลจะรับโทษทางอาญาได้ต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้⁴

เมื่อพิจารณาตามมาตรา 12 แล้วเห็นว่า โทษของการฝ่าฝืนมาตรา 12 กรณีประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยไม่ได้รับอนุญาตมีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ ซึ่งเป็นโทษทางอาญา และโทษทางอาญาใช้สำหรับลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำผิดที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิดทางอาญาขึ้น และกฎหมายได้บัญญัติโทษของการกระทำความผิดดังกล่าวไว้ บุคคลผู้กระทำความผิดนั้นจึงสมควรถูกลงโทษทางอาญา เนื่องด้วยโทษทางอาญาเป็นการลงโทษที่มีความร้ายแรงและกระทบต่อสิทธิ

⁴ ธีรวัจน์ สุทธิโยธิน, ทฤษฎีความรับผิดชอบทางอาญา (นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2557), หน้า 3-9, อ้างถึงใน ชากร ขาวสวาย, “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด,” (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2563), หน้า 11.

และเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดโดยตรง และ แม้การกำหนดโทษทางอาญาจะเป็นไปเพื่อป้องปรามและให้ผู้กระทำความผิดรู้สึกเกรงกลัวต่อกฎหมายก็ตาม ผู้บังคับใช้กฎหมายก็ยังคงพิจารณาโทษทางอาญาบนหลักพื้นฐานของการเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้กระทำความผิด และต้องพิจารณาโดยเคร่งครัดด้วย ดังนั้น โทษอาญาจึงควรนำมาใช้กับการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรง อันอาจจะส่งผลกระทบต่อความสงบสุขของประชาชนหรือกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงเท่านั้น เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน เป็นต้น

เมื่อการประกอบอาชีพค้าของเก่าเป็นเพียงการกระทำทางปกครองในการดำเนินการในทางพาณิชย์กิจที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตก่อน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต เท่านั้น การฝ่าฝืนไม่ขอใบอนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าจึงไม่ใช่การกระทำความผิดทางอาญาที่ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของสังคมอย่างร้ายแรง และหากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นจริง ณ สถานประกอบกิจการค้าของเก่าที่ไม่ได้ขออนุญาต เช่น มีคนลักทรัพย์มาขาย แล้วร้านรับซื้อไว้ อันเป็นความผิดฐานรับของโจร ความผิดดังกล่าวก็มีประมวลกฎหมายอาญากำหนดโทษทางอาญาไว้อยู่แล้ว จึงไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะกำหนดโทษทางอาญากับผู้ประกอบการอาชีพค้าของเก่าที่เพียงแต่ไม่ได้ขออนุญาตประกอบอาชีพค้าของเก่าเท่านั้น

ดังนั้น เมื่อนำกฎหมายมาพิจารณาดังกล่าวมาบังคับใช้จึงทำให้เห็นปัญหาการกำหนดโทษทางอาญาที่ไม่เหมาะสมกับพฤติการณ์การกระทำความผิด ฐานความผิด และความหนักเบาของการกระทำ ส่งผลให้การลงโทษตามมาตรานี้กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน และยังเป็นการสร้างอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพเกินสมควร โทษจำคุกและโทษปรับดังกล่าวจึงเป็นโทษที่สูงเกินสัดส่วนการกระทำความผิด ซึ่งขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

บทความนี้จึงได้เปรียบเทียบความแตกต่างของพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474 และส่วนที่ควรจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุง ดังนี้

1. ปัญหาลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิขอใบอนุญาตค้าของเก่าตามมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474

กฎหมายเดิมตามมาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า “ห้ามมิให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ร้องตามความในมาตรา 5 เว้นแต่ผู้นั้นจะมีคุณสมบัติและคลื่นความรู้ดังต่อไปนี้

- (1) มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- (2) มีความรู้หนังสือไทยพออ่านออกเขียนได้
- (3) เป็นผู้ที่ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามกฎหมายลักษณะอาญาภาค 2 ส่วนที่ 5 หมวดที่ 5 หมวดที่ 6 หมวดที่ 7 หมวดที่ 8 และส่วนที่ 9 หมวดที่ 1 หมวดที่ 2 หมวดที่ 3 หมวดที่ 4 หมวดที่ 5 และหมวดที่ 6”

ขอเสนอแนะให้แก้ไขโดยเพิ่มเนื้อความใน (3) ว่า “(3) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษา

ถึงที่สุดให้จำคุกตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับดวงตรา แสตมป์ และตัว ความผิดเกี่ยวกับ เอกสาร ความผิดเกี่ยวกับการค้า ความผิดฐานลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กระชกทรัพย์ ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอกหรือรับของโจร เว้นแต่เป็นความผิดลหุโทษหรือเคยได้รับโทษจำคุกในความผิดข้างต้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี”

2. ปัญหาการห้ามโอนใบอนุญาตให้แก่ทายาทแม่ในทางมรดก อายุของใบอนุญาตค้าของเก่า 1 ปี และการสิ้นสุดของใบอนุญาตค้าของเก่าทุกวันที่ 31 ธันวาคมของปีที่ยื่นออกใบอนุญาต ตามมาตรา 11

กฎหมายเดิมตามมาตรา 11 บัญญัติไว้ว่า “ท่านว่าใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้เป็นใบอนุญาตเฉพาะตัวโอนกันไม่ได้และสมบูรณ์เพียงวันที่ 31 ธันวาคมทุกปี” ขอเสนอแนะให้แก้ไขเป็น

“มาตรา 11 ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ยื่นออกใบอนุญาต กรณีผู้ขออนุญาตตายหรือกลายเป็นคนสาบสูญให้ใบอนุญาตนี้โอนให้แก่ทายาท กรณีตามวรรคสอง ทายาทมีสิทธิประกอบกิจการต่อไปได้เพียงเท่าอายุใบอนุญาตที่เหลืออยู่ เมื่อครบระยะเวลาสิ้นสุดใบอนุญาตเดิมแล้ว หากประสงค์จะดำเนินการต่อให้ดำเนินการยื่นคำร้องขอใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมการค้าของเก่าใหม่ตามที่กฎหมายกำหนด”

3. ปัญหาการกำหนดอัตราโทษจำคุกและปรับ กรณีประกอบอาชีพค้าของเก่าโดยไม่ได้รับอนุญาต อันเป็นโทษทางอาญา ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการขายทอดตลาดและค้าของเก่า พุทธศักราช 2474

กฎหมายเดิมมาตรา 12 บัญญัติว่า “ผู้ใดประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าภายหลังที่ได้มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 9 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ขอเสนอให้แก้ไขเป็น “มาตรา 12 ผู้ใดประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือประกอบอาชีพขายทอดตลาดหรือค้าของเก่าภายหลังที่ได้มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตตามมาตรา 9 ต้องจ่ายค่าปรับบังคับการเป็นเงินจำนวน 50,000 บาท กับให้จ่ายเงินเพิ่มรายวันในอัตราวันละ 500 บาท แต่ไม่เกิน 50,000 บาท ตลอดเวลาที่ยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่งไม่ชำระค่าปรับบังคับการหรือเงินเพิ่มรายวันให้ถูกต้องครบถ้วน เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการบังคับทางปกครองเพื่อนำเงินมาชำระให้รัฐโดยครบถ้วนถูกต้องได้ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองมาใช้แก่กรณีนี้ด้วย”

เอกสารอ้างอิง

ณัฐฐวัฒน์ สุทธิโยธิน. ทฤษฎีความรับผิดชอบทางอาญา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2557.

เปี่ยมสุข นาคทอง. “ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิของผู้เคยต้องโทษจำคุกในการรับราชการ: ศึกษากรณีข้าราชการพลเรือนสามัญ.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์-มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2556.